



## ALAMIN ANG IYONG MGA KARAPATAN – PAG-IWAS SA PAGPUTOL NG TUBIG AT UTILIDAD

### ANO ANG DAPAT GAWIN KUNG HULI KA NA SA IYONG MGA PAGBABAYAD SA TUBIG

- **Kumuha ng Impormasyon mula sa Iyong Provider ng Tubig:** Pinagbabawalan ng batas ng California ang karamihan sa mga provider ng tubig ang pagputol ng iyong tubig, maliban kung 60 araw nang lagpas sa takdang petsa ang iyong bill. Dapat makipag-ugnayan sa iyo ang provider ng tubig sa pamamagitan ng telepono o mail nang hindi bababa sa pitong araw ng negosyo bago putulin ang iyong tubig, at dapat nitong i-post ang kanilang patakaran sa pagputol ng tubig sa kanilang website. Kung wala silang website, dapat silang magbigay sa iyo ng kopya ng patakaran kapag hiniling. Hindi nalalapat ang mga kinakailangang ito sa mga provider ng tubig na wala pang 200 ang mga customer.
- **Makipag-usap sa Iyong Provider ng Tubig Tungkol sa Plano ng Pagbabayad:** Dapat gawing available ng mga provider ng tubig ang alternatibong plano sa pagbabayad bago putulin ang serbisyo ng tubig sa tahanan. May karapatan kang talakayin ang mga opsyon sa iyong provider ng tubig upang maiwasan ang pagputol ng tubig. Maaari ka ring dumaan sa proseso ng mga apela upang hamunin ang pagputol ng tubig kung hindi ka sumasang-ayon sa iyong bill sa tubig. Hindi maaaring ihinto ang iyong serbisyo sa tubig habang nasa proseso ng mga apela ka. Ang impormasyon tungkol sa Batas sa Proteksyon sa Pagputol ng Tubig ay matatagpuan [dito](#) at [dito](#). Hindi nalalapat ang mga kinakailangang ito sa mga provider ng tubig na wala pang 200 ang mga customer. Nag-aalok din ang ilang provider ng tubig ng mga pinababang rate sa mga residenteng mababa ang kita. Makipag-ugnayan sa iyong provider upang makita kung maaari mong babaan ang iyong buwanang bill sa tubig.
- **Humingi ng Tulong sa Pagbabayad ng Bill sa Tubig na Lagpas na sa Takdang Petsa:** Depende sa iyong kita, maaari kang maging kwalipikado para sa isang beses na pagbabayad para sa iyong bill sa tubig o wastewater sa pamamagitan ng Programa ng Tulong sa Tubig para sa Sambahayang Mababa ang Kita. Alamin ang higit pa tungkol sa kwalipikasyon at kung paano mag-apply [dito](#). Dagdag dito, kung nakatatanggap ka ng ilang partikular na benepisyo tulad ng CalFresh, Medi-Cal, SSI, pangkalahatang tulong, o iba pang benepisyo, o kung mas mababa sa 200% ng pederal na antas ng kahirapan ang iyong kita, dapat alisin ng iyong provider ng tubig ang anumang singil sa interes na iyong dapat bayaran isang beses bawat 12 buwan.

### ANO ANG DAPAT GAWIN KUNG HULI KA NA SA PAGBABAYAD SA IBA PANG UTILIDAD

- **Tanungin ang Iyong Tagapagbigay ng Utility para sa isang Plano sa Pagbabayad:** Karamihan sa mga pribadong kumpanya ng utility ay dapat mag-alok ng plano sa pagbabayad na nagbibigay sa iyo ng mas maraming oras upang bayaran ang iyong utang. Ang iyong kapangyarihan ay hindi maaaring putulin sa sandaling sumang-ayon ka sa isang plano sa pagbabayad, at dapat manatili sa kung ikaw ay gumagawa ng mga tama sa oras na pagbabayad. Mag-click [dito](#) para sa impormasyon tungkol sa kung paano matutulungan ka ng Komisyon sa Pamublikong Utility ng California (California Public Utilities Commission, CPUC) na makipag-ayos sa isang plano sa pagbabayad. Kung ikaw at ang iyong kumpanya ng utility ay hindi magkasundo sa isang plano, maaari kang [magsampa ng reklamo sa CPUC](#). Hindi maaaring putulin ng kumpanya ang iyong kuryente o gas sa panahon ng proseso ng paglutas ng reklamo ng CPUC.  
Kung kukuha ka ng iyong mga utility mula sa iyong lungsod, probinsya, o iba pang lokal na pamahalaan – gaya ng Departamento ng Tubig at Elektrisidad ng Los Angeles (Los Angeles Department of Water and Power, LA DWP) o Distrito ng Utility ng Munisipyo ng Sacramento (Sacramento Municipal Utility District, SMUD) – suriin sa iyong tagapagbigay ng utility tungkol sa mga opsyon sa plano ng pagbabayad.
- **Mag-sign Up para sa Mababang Singil sa Gas at Electric:** Kung kukuha ka ng iyong mga utilidad mula sa isang pribadong kompanya, maaari kang maging kwalipikado para sa mga diskwento sa iyong bill sa kuryente at gas, depende sa iyong kita. Nagbibigay ang [programang CARE ng California](#) ng mga diskwentong hanggang 30-35% para sa kuryente at 20% para sa likas na gas. Kung hindi ka kwalipikado



para sa CARE dahil bahagyang lagpas sa mga limitasyon ng kita ang iyong kita, maaari kang maging kwalipikado para sa [programa ng Tulong sa Rate ng Kuryente ng Pamilya](#), na nag-aalok ng 18% diskwento sa mga bill sa kuryente.

Kung kukuha ka ng iyong gas at kuryente mula sa isang provider sa lungsod, county, o iba pang provider sa lokal na pamahalaan, tawagan ang numero sa iyong bill o bisitahin ang website ng iyong provider upang malaman ang tungkol sa mga buwanang diskwento para sa mga pamilyang mababa ang kita.

- **Kumuha ng Isang Beses na Tulong sa Pagbabayad para sa Bill sa Gas o Kuryente:** Maaaring maging kwalipikado ang mga residenteng may mababang kita para sa isang beses na pagbabayad upang makatulong sa mga gastos sa pagpapainit o pagpapalamig. Para sa programang ito, hindi mahalaga kung anong uri ng utilidad ang nagbibigay sa iyo ng kuryente. Mag-click [dito](#) para malaman ang higit pa tungkol sa Programa ng Tulong sa Enerhiya sa Tahanan para sa Mababa ang Kita (Low-Income Home Energy Assistance Program, LIHEAP).
- **Mga Karagdagang Proteksyon para sa Mga Sitwasyon na Nagbabanta sa Buhay:** Kung magiging banta sa buhay mo ang pagputol ng kuryente, makipag-ugnayan kaagad sa iyong provider. Maaaring mayroon kang mga karagdagang opsyon, at maaaring magsaayos ang iyong provider ng isang personal na pagbisita upang subukang lutasin ang sitwasyon bago putulin ang iyong kuryente.

### **MGA TIP PARA SA MGA NANGUNGUPAHAN**

- **Alamin ang Iyong Mga Karapatan bilang Nangungupahan:** Hindi kailanman maaaring putulin ng mga landlord ang tubig, kuryente, pagpapainit, gas, o iba pang utilidad upang pilitin kang paalisin sa iyong inuupahang bahay o paalisin ka nang walang utos ng hukuman. Mag-click [dito](#) upang matuto nang higit pa tungkol sa iyong mga karapatan bilang nangungupahan sa California.
- **Iwasan ang Pagputol ng Tubig Kung Hindi Nabayaran ng Landlord ang Bill:** Para sa mga nangungupahang may serbisyong may indibidwal na metro, binibigyan ka ng [batas ng California](#) ng karapatang ilipat ang bill sa tubig sa iyong sariling pangalan kung binayaran ng iyong landlord ang bill sa tubig pero nahuhuli siya sa mga pagbabayad. Dapat kang bigyan ng iyong provider ng tubig ng pagkakataong maging isang customer upang maiwasan ang pagputol ng tubig nang hindi bababa sa 10 na araw bago putulin ang serbisyo ng tubig. Kung ililipat mo ang serbisyo ng tubig sa iyong sariling pangalan, hindi ka magiging responsable para sa hindi nabayaranang balanse ng iyong landlord, pero ikaw ang magiging responsable sa pagbabayad ng bill sa tubig sa hinaharap. Maaaring maipagpatuloy ng mga nangungupahang nakikibahagi sa iisang metro ng tubig ang serbisyo ng tubig kung magkakasundo silang lahat na maging responsable para sa bill sa tubig at tugunan ang mga kinakailangan ng provider ng tubig.

### **SAAN PUPUNTA PARA SA HIGIT PANG TULONG**

- **Kumuha ng Tulong Pinansyal mula sa isang Nonprofit o Programa ng Pamahalaan sa Iyong Lugar:** Bilang karagdagan sa mga programa at mapagkukunan ng pamahalaan na binanggit sa itaas, kung dumaranas ka ng kahirapan sa pananalapi, maaaring makatulong sa iyo ang isang organisasyon ng serbisyong panlipunan, organisasyong panrelihiyon, o ahensya ng gobyerno sa iyong lungsod o county sa iyong mga bill, depende sa iyong kwalipikasyon. Maaari kang i-refer ng [iyong lokal na tanggapan para sa legal na tulong](#) sa naaangkop na organisasyon sa iyong lugar. Maaari ka ring mag-click [dito](#) para sa listahan ng mga ahensya ng serbisyong panlipunan sa bawat county.
- Kung susubukan mo ang mga hakbang na ito, at hindi gumana ang mga ito, humingi ng tulong. Upang makahanap ng libre o murang tanggapan para sa legal na tulong malapit sa kung saan ka nakatira, bisitahin ang [LawHelpCA.org](#). Kung hindi ka kwalipikado para sa legal na tulong, maaari ka ring kumuha ng referral sa serbisyo ng referral sa isang sertipikadong abogado sa pamamagitan ng pakikipag-ugnayan sa [State Bar of California](#).
- Upang ipaalam sa Tanggapan ng Pangunahing Abogado ang mga paglabag, bisitahin ang [oag.ca.gov/report](#). Kahit na hindi maaaring kumatawan o makapagbigay ng legal na payo sa mga indibidwal ang Tanggapan ng Pangunahing Abogado, mahalaga ang mga reklamo mula sa mga nag-aalalang taga-California sa pagbuo ng impormasyon tungkol sa mga pattern at gawi na kinakaharap ng mga taga-California sa buong estado.
- Kung mayroon kang reklamo tungkol sa isang pagputol ng tubig o utilidad na pagmamay-ari ng namumuhunan, maaari ka ring makipag-ugnayan sa iyong [Lupon sa Tubig ng Estado \(State Water Board\)](#) o sa [Komisyon sa Mga Pampublikong Utilidad ng California \(California Public Utilities Commission\)](#), ayon sa pagkakabanggit.